

ธรรมศึกษาชั้นตรี
เฉลยธรรมวิภาค – ครั้งที่ ๔
โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี

คำสั่ง : จงเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย (X) ลงในกระดาษคำตอบ ข้อสอบทั้งหมด ๕๐ ข้อ (๑๐๐ คะแนน)

๑. ธรรมมีอุปการะมาก ได้แก่ข้อใด ?
ก. สติสัมปชัญญะ   ข. หิริโอตตปเป
ค. ขันติ-โสรัจจะ   ง. กตัญญูกตเวที
๒. “เมาไม่ขับ” สอนให้มีธรรมข้อใด ?
ก. สติ   ข. สัมปชัญญะ
ค. ขันติ   ง. ศิริ
๓. ไก่งามเพราะขน คนงามเพราะธรรมข้อใด ?
ก. สติ-สัมปชัญญะ   ข. หิริ-โอตตปเป
ค. ขันติ-โสรัจจะ   ง. กตัญญู-กตเวที
๔. ธรรมข้อใด เป็นเครื่องหมายของคนดี ?
ก. กตัญญู - กตเวที   ข. สติ สัมปชัญญะ
ค. ขันติ - โสรัจจะ   ง. หิริ โอตตปเป
๕. คนที่ทำชั่วได้ทุกอย่าง เพราะขาดธรรมข้อใด ?
ก. สติสัมปชัญญะ   ข. หิริโอตตปเป
ค. ขันติ-โสรัจจะ   ง. กตัญญูกตเวที
๖. ข้อใดคือลักษณะของคนมี ขันติ โสรัจจะ ?
ก. ทองไม่รู้ร้อน   ข. ปิดทองหลังพระ
ค. ยิ้มได้เมื่อภัยมา   ง. น้ำนิ่งไหลลึก
๗. ข้อใดคือลักษณะของ บุปผการี ?
ก. อาบน้ำร้อนมาก่อน   ข. เรียนรู้อาก่อน
ค. ให้อุปการะก่อน   ง. ริเริ่มไว้ก่อน
๘. ตรัสรู้ชอบแล้วสอนผู้อื่นให้รู้ตาม ?
ก. พระพุทธเจ้า   ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์   ง. ถูกทุกข้อ
๙. ลด ละ เลิก ยาเสพติด จัดเข้าในข้อใด ?
ก. ละชั่ว   ข. ทำดี
ค. ทำจิตให้ผ่องใส   ง. ถูกทุกข้อ
๑๐. ข้อใด ไม่จัดเป็นกายทุจริต ?
ก. ฆ่าสัตว์   ข. ลักทรัพย์
ค. ประพฤติผิดในกาม   ง. ส่งข้อความโกหกเพื่อน
๑๑. เด็กที่ติดเกม เพราะมีอุปการะใด ?
ก. โภคะ   ข. โทสะ
ค. โมหะ   ง. ราคะ
๑๒. สัตบุรุษ มีลักษณะอย่างไร ?
ก. รู้จักแบ่งปัน   ข. ไม่เบียดเบียนคนอื่น
ค. เลี้ยงดูพ่อแม่   ง. ถูกทุกข้อ
๑๓. ข้อใด จัดเข้าในภาวนามัย ?
ก. ตั้งใจสวดมนต์   ข. ตั้งใจฟังครูสอน
ค. แม่เมตตาให้สัตว์   ง. ถูกทุกข้อ
๑๔. เสียชีพอย่าเสียสัตย์ จัดเข้าในบุญกิริยาวัตถุข้อใด ?
ก. ทานมัย   ข. สีลมัย
ค. ภาวนามัย   ง. ถูกทุกข้อ
๑๕. “หยุดชั่วด้วยตัวคุณ” ตรงกับข้อใด ?
ก. อยู่ในประเทศสมควร   ข. คบสัตบุรุษ
ค. ตั้งตนไว้ชอบ   ง. ทำบุญไว้แต่ปางก่อน
๑๖. ข้อใด คือลักษณะของสัตบุรุษ ?
ก. คิดดี ทำดี พูดดี   ข. มีเมตตา
ค. มีความรู้ดี   ง. มีฐานะดี
๑๗. ความดีจะเกิดขึ้นในใจได้เพราะธรรมข้อใด ?
ก. อธิษฐานธรรม   ข. อิทธิบาทธรรม
ค. พรหมวิหารธรรม   ง. ปธานธรรม
๑๘. อะไรก็ง่ายถ้าใจรัก หมายถึงธรรมข้อใด ?
ก. ฉันทะ   ข. วิริยะ
ค. จิตตะ   ง. วิมังสา
๑๙. พระพุทธเจ้าตรัสอะไรว่าเป็นตัวทุกข์ ?
ก. ธาตุ ๔   ข. ขันธ ๕
ค. สังขาร   ง. รูป นาม
๒๐. ข้อใด ไม่จัดเป็นอนันตริยกรรม ?
ก. ฆ่าบิดา มารดา   ข. ฆ่าพระอรหันต์
ค. ฆ่าพระสงฆ์   ง. ทำร้ายพระพุทธเจ้า
๒๑. อภินหปัจจเวกขณะ เป็นธรรมป้องกันสิ่งใด ?
ก. อันตราย   ข. ความทุกข์
ค. ความประมาท   ง. ความเสื่อม
๒๒. พิจารณาถึงความพลัดพรากคืออะไร ?
ก. บรรเทาความเห็นผิด   ข. บรรเทาความเมาในวัย
ค. บรรเทาความถือมั่น   ง. บรรเทาความเมาในชีวิต
๒๓. เมื่อเกิดความประมาทควรให้พละข้อใดจำกัด ?
ก. สัทธา   ข. วิริยะ
ค. สติ   ง. สมาธิ
๒๔. เห็นทะเลแล้วรู้สึกสบาย เป็นลักษณะของขันธใด ?
ก. รูปขันธ   ข. เวทนาขันธ
ค. สัญญาขันธ   ง. วิญญาณขันธ
๒๕. ข้อใดไม่จัดเข้าอัมมการวตา ?
ก. ประณมมือขณะฟังธรรม
ข. เก็บบูชาหนังสือพระไตรปิฎกอย่างดี
ค. สวดมนต์ก่อนนอนทุกคืน
ง. รักษาศีล ๕ ทุกวัน

๒๖. ข้อใด มีความหมายตรงกับคำว่า สาราณียธรรม ?

- ก. อยู่ให้เขารัก จากให้เขาคิดถึง ข. อยู่บ้านท่านอย่างนิงดูดย
ค. ชู้ซั้งซี ดิซั้งสงฆ์ ง. คนเดียวหัวหาย สองคน
เพื่อนตาย

๒๗. ข้อใด ชื่อว่า ารักษาศีลให้บริสุทธิ์เสมอกัน ?

- ก. มีอะไรก็แบ่งปัน ข. ว่าอะไรก็ว่าตามกัน
ค. รักษาระเบียบร่วมกัน ง. มีอะไรก็ช่วยกัน

๒๘. ข้อใด ไม่ใช่ลักษณะของอริยทรัพย์ ?

- ก. ใช้ซื้ออะไรก็ได้ ข. ใช้ไม่รู้หมด
ค. โจรลักไปไม่ได้ ง. ให้สุขในชาติหน้า

๒๙. เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม คือสัปปุริสธรรมข้อใด ?

- ก. ปริสัญญุตตา ข. บุคคลโรปรัญญุตตา
ค. มัตตัญญุตตา ง. กาลัญญุตตา

๓๐. นกน้อยทำรังแต่พอตัว ตรงกับธรรมข้อใด ?

- ก. ปริสัญญุตตา ข. บุคคลโรปรัญญุตตา
ค. มัตตัญญุตตา ง. กาลัญญุตตา

๓๑. โลกธรรม หมายถึงธรรมเช่นไร ?

- ก. ธรรมเหนือโลก ข. ธรรมที่อยู่คู่โลก
ค. ธรรมที่รักษาโลก ง. ธรรมที่ทำลายโลก

๓๒. ข้อใด ไม่จัดเข้าในโลกธรรม ?

- ก. มีลาภ ข. เสื่อมลาภ
ค. ถูกกลั่นแกล้ง ง. สรรเสริญ

๓๓. ข้อใด จัดเป็นการทำบุญทางกาย

- ก. ตักบาตร ข. สวดมนต์ไหว้พระ
ค. แนะนำคนทำผิด ง. ขึ้นชมเมื่อคนอื่นทำดี

๓๔. เคารพต่อผู้ใหญ่ จัดเข้าในบุญกิริยาวัตถุข้อใด ?

- ก. ทานมัย ข. สีลมัย
ค. ปัตตานุโมทนา มัย ง. อปจายนมัย

๓๕. ในบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ข้อใดสำคัญที่สุด

- ก. สีลมัย ข. ภาวนามัย
ค. เวทยาวัจจมัย ง. ทิฏฐุชุกัมม

๓๖. ปลุกต้นไม้ เพื่อลดภาวะโลกร้อน จัดเข้าในข้อใด

- ก. สีลมัย ข. ภาวนามัย
ค. เวทยาวัจจมัย ง. อปจายนมัย

๓๗. มีน้อยใช้น้อยค่อยบรรจง ตรงกับข้อใด

- ก. อุฏฐานสัมปทา ข. อารักขสัมปทา
ค. กัลลามิตตตา ง. สมชีวิตา

๓๘. มีเงินจื๋นบเป็นน่อง มีทองจื๋นบเป็นพี จัดเป็นมิตรเทียมข้อใด

- ก. คนปกอลอก ข. คนดีแต่พูด
ค. คนหัวประจบ ง. คนชวนในทางฉิบหาย

๓๙. ปากเป็นเอก เลขเป็นโท ตรงกับสังคหวัตถุข้อใด

- ก. ทาน ข. ปิยวาจา
ค. อัถถจริยา ง. สมานัตตตา

๔๐. ไม่ชิงสุกก่อนห่าม จัดเข้าในฆราวาสธรรมข้อใด

- ก. สัจจะ ข. ทมะ ค. ขันติ ง. จาคะ

๔๑. พริกบ้านเหนือ เกือบบ้านใต้ จัดเข้าในธรรมข้อใด ?

- ก. สัจจะ ข. ทมะ ค. ขันติ ง. จาคะ

๔๒. ข้อใดตรงกับคำว่า มิจฉาวณิชา ?

- ก. คำขายที่เป็นธรรม ข. คำขายไม่เป็นธรรม
ค. คำขายสิ่งที่ไม่ควร ง. ขายของผิดกฎหมาย

๔๓. ค้ายาเสพติด จัดเข้าในมิจฉาวณิชาข้อใด ?

- ก. คำขายอาวุธ ข. คำขายน้ำเมา
ค. คำขายของหนีภาษี ง. คำขายยาพิษ

๔๔. ข้อใดคือความแตกต่างระหว่างอุปาสกกับอุปาสิกาที่ชัดเจนที่สุด

- ก. จำนวนศีล ข. จิตใจ
ค. เพศ ง. การแต่งกาย

๔๕. ข้อใด ชื่อว่า ถ้อมงคลตื่นข่าว

- ก. ไปดูบั้งไฟพญานาค
ข. ไปร่วมแห่งานบุญบั้งไฟ
ค. ไปร่วมแห่เทียนเข้าพรรษา
ง. ไปร่วมเวียนเทียนในวันมาฆบูชา

๔๖. คำว่า ทิศ หมายถึงใด?

- ก. ทิศเหนือ ใต้ ออก ตก เป็นต้น
ข. บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเราตามฐานะ
ค. สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา
ง. ทิศทางที่จะไป

๔๗. ข้อใดได้ชื่อว่า แสวงหาเขตบุญนอกพระพุทธศาสนา ?

- ก. ทำบุญทอดผ้าป่าสร้างโบสถ์
ข. ทำบุญสวดมนต์ยักษ์สะเดาะเคราะห์
ค. บริจาคช่วยเหลือผู้ป่วยโรคเอดส์ที่วัดพระบาทน้ำพุ
ง. บริจาคช่วยเหลือผู้ประสบภัยสึนามิที่เป็นมุสลิม

๔๘. ข้อใด ไม่ใช่หน้าที่ของลูกที่ต้องทำต่อบิดามารดา

- ก. เลี้ยงยามแก่ชรา ข. ช่วงแบ่งเบาภาระ
ค. รักษาชื่อเสียงตระกูล ง. ให้ตั้งอยู่ในความดี

๔๙. เมื่อมีเรื่องร้ายแรงเกิดขึ้นในเวลาค่าคืน คนที่มีกฏอง
สัย์เป็นอันดับแรก คือใคร ?

- ก. คนชี้เหล้าเมายา ข. คนชอบเล่นการพนัน
ค. คนชอบเที่ยวกลางคืน ง. คนเกียจคร้าน

๕๐. ข้อใด คือลักษณะของคนขี้เกียจ

- ก. เข้างานสาย ข. เลิกงานเร็ว
ค. อ่างโนน อ่างนี้ ง. เดินไปเดินมา